

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 102 186/99-4033
Signatura: bj5ns202.doc

Oblastní pracoviště č.10
Okresní pracoviště Ústí nad Orlicí

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Zvláštní škola a Pomocná škola Vysoké Mýto, Rokycanova 761 Rokycanova 761, 566 01 Vysoké Mýto
Identifikátor ředitelství:	600 024 806
IZO:	Zvláštní škola: 108 031 233 Pomocná škola: 110 200 101
Ředitelka školy:	Mgr. Vlasta Kopecká
Zřizovatel:	Školský úřad Ústí nad Orlicí, Špindlerova 1167, 562 01 Ústí n. O.
Příslušný školský úřad:	Školský úřad Ústí nad Orlicí
Termín inspekce:	26. - 27. duben 1999
Inspektoři:	Mgr. Eva Škodová Ivan Havlík
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	1. Zřizovací listina ŠÚ Ústí nad Orlicí čj. Mik/53/98. 1. Rozhodnutí o vřazení do sítě škol MŠMT čj. 32 597/98-21. 2. Inspekční zpráva čj. O-10-05/9697-161 ze dne 6. 5. 1997. 3. Výkaz o speciální škole k 30. 9. 1998. 4. Vzdělávací program zvláštní školy čj. 22 980/97-22. 5. Vzdělávací program pomocné školy čj. 24 035/97-22. 6. Vnitřní školní řád. 7. Rozvrh vyučovacích hodin 1998/99. 8. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy. 9. Záznamy z pedagogických rad. 10. Výroční zpráva o činnosti školy 1997/98. 11. Přehled pracovníků školy. 12. Žákovské knížky.

13. Pracovní náplň zástupkyně ředitelky školy.

14. Projekt činnosti romské asistentky.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Škola sídlí v moderní třípodlažní budově (dostavba v roce 1993) s tělocvičnou a školním pozemkem v blízkosti vlakového i autobusového nádraží.

Žáci zvláštní školy jsou vřazeni do deseti třídních kolektivů. Naplněnost školy je každoročně dosti vysoká, proto z organizačních důvodů musí probíhat výuka dvou tříd v přebudovaných odborných učebnách. Školní družina má vlastní pracovnu. Dvě třídy pomocné školy pracují na elokovaném pracovišti v samostatné budově areálu mateřské školy. Ke svým tělovýchovným aktivitám využívají tělocvičnu školy.

Třídy jsou prostorově přiměřené počtu žáků s možností relaxačního zázemí pro zdravotně postižené žáky. Zázemí pro pedagogický sbor a vedení školy je zcela vyhovující. Všechny vnitřní prostory školy jsou udržované v čistotě a esteticky upravené. K výzdobě jsou využity žákovské práce. Na chodbách školy jsou vybudovány relaxační kouty.

Pro výuku pracovního vyučování je zřízena prostorná a funkčně vybavená cvičná kuchyně. V přízemí budovy jen umístěna dílna se standardním vybavením. Pro výuku tělesné výchovy byly pořízeny kompletní výstroje pro sjezdařské i běžecké lyžování. V inventáři jsou rovněž brusle chlapecké i dívčí. Od BESIPu (Bezpečnost silničního provozu) škola obdržela dvě jízdní kola. Pro žáky je zřízena žákovská knihovna s přibližně 1000 tituly, převažují knihy staré. Průběžně dle omezených finančních možností jsou nakupovány nové tituly. V knihovně učitelské se nachází 1200 svazků.

V kabinetních sbírkách jsou umístěny zejména tradiční pomůcky a didaktické potřeby. Velmi dobře vybaveny jsou především nižší ročníky školy (elementární pomůcky), rovněž kabiny přírodopisu a zeměpisu mají širší fond pomůcek.

Fond učebnic a pracovních sešitů je přiměřený, je využíváno především nakladatelství Septima.

Technickou vybavenost školy lze hodnotit jako dostačující - tři televizory, tři videorekordéry a rozsáhlá sbírka videokazet, větší množství radiomagnetofonů (15 ks), tři zpětné projektory, jeden epiprojektor a jedna promítačka. Při hudební výchově a dalších aktivitách jsou využívány zobcové flétny, saxofon, kytara a varhany.

Materiálně technické podmínky školy jsou vyhovující potřebám zvláštního školství, hodnoceny jako nadprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Při kontrole rozvrhu vyučovacích hodin bylo konstatováno v některých třídách nerovnoměrné rozložení počtu vyučovacích hodin. Dle sdělení ředitelky školy bylo vyhověno dálkově studujícím učitelům a jejich studijním povinnostem. Pro handicapované žáky má toto opatření negativní dopad, neboť jsou více unavitelní a mají další specifické potřeby vzhledem ke svému zdravotnímu stavu. Stanovené přestávky jsou v souladu s

příslušným právním předpisem. Kladem je pobyt žáků během velké přestávky na školní zahradě.

Ve všech třech podlažích jsou umístěny pitné fontány. V budově školy je zprostředkován prodej ovocných nápojů a čerstvého pečiva.

Pracovní místa žáků jsou dobře vybavena, jsou respektovány jejich somatické zvláštnosti. Žákovské práce tvoří dominantu výzdoby školy. Třídy i společné prostory jsou vkusně, funkčně a esteticky vybavené. O přestávkách slouží žákům relaxační kouty a ping-pongový stůl. Moderní prostředí školy je stimulem pozitivního vnímání žáků a ochrany společných hodnot. Vede žáky ke zdravému sebevědomí. Je udržován pořádek a čistota.

Zázemím učitelského sboru je prostorná a velmi dobře zařízená sborovna. Vedení školy má k dispozici dvě pracovny. Počítače (sborovna, pracovna zástupkyně ředitelky a elokované pracoviště pomocné školy) slouží pouze potřebám pedagogických pracovníků.

V průběhu inpekční činnosti byla provedena s ředitelkou školy analýza dokumentu „Vnitřní řád školy“. Bylo doporučeno řídit se dikcí § 15 vyhl. MŠMT ČR č. 291/1991 Sb. o základní škole, nevražovat oddíly týkající se např. chování žáků mimo školu, schůzové činnosti pedagogického sboru a další.

Současné psychohygienické podmínky školy komplexně posuzované jsou spíše nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Výchovně vzdělávací proces (10 tříd zvláštní škola a dvě třídy pomocné školy) zajišťuje tým šestnácti pedagogických pracovníků. Ředitelka školy, její zástupkyně a dalších osm vyučujících splňují pedagogickou a odbornou způsobilost pro působení ve speciálním školství. Dále v současné době dvě učitelky dokončují studium speciální pedagogiky a rovněž dvě usilují o přijetí ke studiu. V pedagogickém sboru působí pouze jeden muž. Sbor je poměrně stabilizovaný, věkový průměr učitelů je přibližně 35 - 40 let.

Provoz školy zabezpečují tři uklízečky a školník na zkrácené pracovní úvazky.

V letošním školním roce začala ve škole pracovat romská asistentka (4 hodiny denně - 0,47 pracovního úvazku). Její pracovní náplň zahrnuje široké spektrum péče o žáky. Ráno přivádí romské žáky do školy. Má stanovený rozvrh hodin, působí v 1. - 4. ročníku a dle potřeby a konkrétní situace ve škole. Je přítomna zejména v hodinách výchovných (Pv, Tv, Vv), na vycházkách, v jídelně, o přestávkách apod. Má trpělivý vztah ke všem žákům. Velkým přínosem je zprostředkování kontaktu s romskými rodiči. Celkově hodnotí škola práci asistentky velmi pozitivně v rámci preventivního předcházení problémů a konkrétní každodenní pomoci ve škole.

Poz. Škola není právním subjektem, nevede tudíž kompletní personální dokumentaci pedagogických i ostatních zaměstnanců školy s notářsky ověřenými dokumenty o nejvyšším dosaženém vzdělání. výše uvedené údaje jsou čerpány z předložených podkladů ředitelky školy.

Výchovně vzdělávací proces je erudovaně zabezpečen, personální podmínky jsou nadprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Na základě hospitační činnosti a záznamů probraného učiva v třídních knihách jednotlivých tříd Česká školní inspekce konstatuje, že výchovně vzdělávací proces probíhá

v souladu s platnými vzdělávacími programy příslušných typů speciálních škol pro mentálně postižené žáky.

Nabídku pro individuální volbu pravidelných zájmových aktivit tvoří spektrum zájmových kroužků: anglického jazyka, turistický, knihovnický a rozhlasový.

Učební osnovy speciální školy jsou plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Prvouka

Obě sledované vyučovací hodiny vycházely důsledně z činnostního učení. Žáci se fyzicky seznámili s přírodninami, bylo využito i jejich grafické znázornění. Nové vědomosti byly rozvíjeny řízeným rozhovorem se žáky s vyvozováním závěrů z pozorování. Kromě paměti byly zapojovány i vyšší poznávací funkce, především analýza. Učivo bylo integrováno s obsahem učiva dalších předmětů, především českého jazyka, matematiky a výtvarné výchovy. Psychohygienické zásady byly naplněny využíváním pohybu žáků k jednotlivým pozorovaným objektům, využíváním básniček s probíranou tematikou apod.

V další hodině bylo vyučování vedeno formou dobře připravené vycházky do okolí školy. Žáci byli seznámeni se svými úkoly. Kromě vědomostí o rostlinách rozvíjela vycházka i jejich volní vlastnosti, schopnost spolupráce, kázeň a schopnost podřídit se společným cílům. Průběh výchovně vyučovacího procesu měl vliv i na emocionální stránky osobnosti, rozvíjel vztah k živé přírodě.

Vyučování prvouky komplexně rozvíjelo možnosti žáků. Mělo nadprůměrnou úroveň.

Přírodověda

Názorným vyučováním došlo k opakování minulé látky. Vytváření nových vědomostí bylo motivováno využitím obsahu učiva pro uspokojování primárních lidských potřeb. Mezi vyučovacími metodami převládal dialog. Žáci byli vedeni logickým sledem otázek od jednoduchých, již osvojených poznatků, k vytváření nových, složitějších. Rozhovor využíval i zkušenosti žáků. Použití učebnice bylo zaměřeno na utřídění vědomostí. Současně byli žáci vedeni k dovednostem čtení s porozuměním s následnou kontrolou. Jejich řešení vyžadovalo aplikace vědomostí. Současně byly rozvíjeny komunikační dovednosti slovem i písmem.

Vyučování přírodovědy mělo nadprůměrnou úroveň.

Zeměpis

Vyučování bylo zahájeno orientačním vyhledáváním povrchových tvarů zobrazených na mapových materiálech. Úkoly zadávali sami žáci, všichni se aktivně zapojili. Další činnosti souvisely s vyplňováním slepých map. Žáci při nich porovnávali obrysové tvary částí zemského povrchu. Kromě vlastních specifických vědomostí zeměpisu se touto aktivitou rozvíjela obecná dovednost analyzovat a zobecňovat poznatky a třídit podstatné údaje od vedlejších. Činnostní učení bylo uplatňováno i v dalších částech vyučování. Kromě specifík předmětu při nich žáci rozvíjeli svoje další kompetence, především komunikační dovednosti a vyšší poznávací činnosti.

Vyučování zeměpisu mělo nadprůměrnou úroveň.

Matematika

Vyučovací hodiny byly důsledně zahajovány motivační částí. Motivace postupovala i celým dalším průběhem vyučování. V částech hodin, využívaných pro psychohygienicky nutné změny činností, byly vřazeny rozhovory o běžných denních problémech žáků s citlivým usměrňováním jejich postojů a názorů. Přípravenost na duševní práci byla navozována i cíleně volenými cviky. Základní učivo, vědomosti i dovednosti byly procvičovány postupy činnostního učení s herními prvky. Učebnice byla využívána jako zdroj početních úloh. Při tom docházelo k vnitřní diferenciaci žákovské skupiny. Pomalejší žáci byli vedeni společným řešením úkolů na tabuli, rychlejší pracovali samostatně. Úkoly, které zadávali vyučující, vycházely z poznatků jiných oborů, včetně praktických zkušeností žáků. Učivo s charakterem axiomů bylo opakováno s nezbytnou četností a obměnami postupů. Žáci byli v průběhu vyučovacích hodin velmi často motivačně hodnoceni.

Vyučování matematiky bylo sledováno ve třech vyučovacích hodinách, všechny měly nadprůměrnou úroveň.

Český jazyk

Výuka v 1. ročníku zvláštní školy probíhala za přítomnosti romské asistentky. Byla patrna neverbální koordinace obou pracovníků a vzájemné respektování. Vyučující vedla výuku erudovaným způsobem vhodnými formami a metodami práce za použití širokého spektra názorných pomůcek. Přirozený projev učitelky, přiměřená náročnost, pozitivní motivace a přátelská atmosféra vytvářely dobré předpoklady úspěšné školní práce malých žáků.

Hodina čtení a psaní ve 2. ročníku zvláštní školy byla vedena bez přípravy na tabuli. Rovněž v průběhu hodiny nebyla tato základní školní pomůcka využita k názornému vyučování. Výuka měla monotónní charakter, nebyly střídány metody a formy práce vzhledem k věkovým zvláštěnostem žáků. Celou hodinu žáci setrvali v lavicích, nebyl zařazen relaxační vstup, soutěživý či herní prvek apod. Vyučující žáky pozitivně nemotivovala, nechválila za dílčí úspěch, výuka často přecházela do značné nekázně. Projev vyučující nebyl přívětivý a vlídný.

Výuka slohového výcviku v 9. ročníku byla zaměřena výchovně. Vyprávěním, četbou a řízeným rozhovorem bylo probráno chování v divadle či na koncertě. Vhodným zpestřením bylo hledání pravopisných chyb v předloženém textu o divadelním představení. Přes snahu vyučující setrvali často žáci spíše v pasivním chování, do výuky se méně zapojovali. Je žádoucí najít metody práce, které by aktivitu žáků vzbudily.

Výuka v 1. ročníku hodnocena nadprůměrně, výuka ve 2. ročníku hodnocena podprůměrně a výuka v 9. ročníku hodnocena spíše nadprůměrně.

Pracovní vyučování

Ve skupině devíti žáků 4. ročníku probíhaly práce v domácnosti - vaření. Výuka byla realizována ve cvičné kuchyni. Vyučující rozdělila dílčí úkoly jednotlivým žákům a docházelo k průběžně jejich kontrole. Občas někteří z žáků neměli momentálně žádný úkol. Vhodně byli žáci informováni o účincích léčivých bylin, koření a o zásadách správné výživy.

Výuka byla pečlivě připravena, její úroveň byla spíše nadprůměrná.

Tělesná výchova

V tělocvičně školy probíhala výuka žáků pomocné školy za účasti mladého muže vykonávajícího civilní vojenskou službu. Zařazování tělovýchovných aktivit odpovídalo možnostem zdravotně postižených žáků. Do herních aktivit byli dle možností začleněni všichni žáci. Vládla atmosféra přátelství a vzájemné pomoci.

Tělesná výchova vedena adekvátně k možnostem těžce zdravotně postižených žáků, hodnoceno síše nadprůměrně.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Míra zdravotního postižení, zejména mentálního, je u jednotlivých žáků různá. Proto nelze jednotně vyhodnotit výsledky vyučování. Na úroveň školní práce má vliv mnoho faktorů vedle zdravotního postižení. Kvalita rodinného zázemí, morální vlastnosti a volní stránka osobnosti hrají důležitou roli. Škola usiluje o tvorbu pozitivního školního prostředí, poskytuje prostor pro specifika rozvoje těchto žáků včetně prevence před negativními společenskými vlivy jako je drogová závislost, kouření, gamblerství a další.

Snahou vyučujících je nastolit ve škole prostředí důvěry a vzájemného respektu, vést žáky k zásadám slušného chování a tolerance. Pořádané sportovní, poznávací a zájmové aktivity školy napomáhají všestrannému rozvoji žáků.

Ze záznamu pedagogické rady v 1. pololetí letošního školního roku je zřejmé, že je mnohonásobně více udělováno žákům výchovné opatření než pochvaly. Napomenutí, důtky a snížený stupeň z chování žáci dostali nejčastěji za častou nekázeň, drzé chování a časté narušování výuky.

Výsledky vyučování korespondují s mírou zdravotního postižení žáků a jejich osobními a výchovnými problémy. Pedagogický sbor svým působením vytváří prostor pro určitou eliminaci těchto negativních projevů. Oblast hodnocena spíše nadprůměrně.

7 Další zjištění

- Ze zápisů učiva pracovního vyučování dívek v 9. ročníku zjištěno prozatímní neplnění učebních osnov ve složce dílenské práce. Návaznost zápisů učiva a jejich specifikace je problematická.
- Namátkovou kontrolou třídních výkazů a třídních knih v některých dokumentech konstatována nízká formální úroveň a chybějící údaje.

8 Realizace doporučení na základě inspekční zprávy čj. O-10-05/9697-161 ze dne 6. 5. 1997

- Povinnosti a kompetence zástupkyně ředitelky školy byly stanoveny.
- Některé administrativní nedostatky v povinné dokumentaci školy přetrvávají.
- Sledování výchovně vzdělávacího procesu u některých vyučujících je nadále aktuální.

ZÁVĚRY

Pozitiva:

- Velmi dobré materiálně technické podmínky školy.
- Dobré psychohygienické podmínky pro žáky i učitele.
- Erudovaný pedagogický sbor.
- Přínosná činnost romské asistentky.
- Převaha velmi dobré úrovně výchovně vzdělávacího procesu: činnostní učení, názornost vyučování, pozitivní motivace, pozitivně působící hodnocení, důsledná individualizace vyučování podle osobnostních předpokladů žáků.
- Činnost dvou tříd pomocné školy je možností pro těžce postižené žáky plnit povinnou školní docházku.

Negativa:

- Nevyvážený rozvrh vyučovacích hodin v některých třídách.
- Převaha výchovných opatření nad pochvalami, nižší frekvence pozitivní motivace, případně neformální slovního hodnocení.
- Přetrvávající dílčí nedostatky v povinné dokumentaci školy.

Doporučení k další činnosti školy:

- Pro příští školní rok zajistit vyvážený rozvrh vyučovacích hodin pro všechny třídy školy.
- Dle doporučení inovovat školní řád.
- Sledovat výchovně vzdělávací proces z důvodu odstranění negativních poznatků zjištěných při hospitacích.
- Zaměřit pozornost na pozitivní motivaci žáků a průběžné neformální slovní hodnocení.
- Důsledněji vyžadovat příslušnou úroveň vedení povinné dokumentace školy, provádět kontrolu.
- Vřadit neprodleně do plánu výuky pracovního vyučování dívek v 9. ročníku dílenské práce.
- Sledovat kontinuitu zápisů učiva v třídních knihách.

Českou školní inspekci sledovaný okruh podmínek a průběhu výchovně vzdělávacího procesu zvláštní školy a pomocné školy je hodnocen celkově jako dobře fungující, s výraznou převahou pozitivního zjištění nad nedostatky a rezervami, spíše nadprůměrný.

razítko

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu Mgr. Eva Škodová v. r.

člen týmu Ivan Havlík v. r.

V Pardubicích dne 3. května 1999

Přílohy: žádné

Inspekční zprávu jsem převzala dne 26. 5. 1999

razítko

Podpis ředitelky školy Mgr. Vlasta Kopecká v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	1999-06-09	102 259/99-4033
Školský úřad:	1999-06-09	102 259/99-4033
Rada školy:	Není zřízena.	

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
		Připomínky nevzneseny.